

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI ZAVOD ZA STATISTIKU

IZVJEŠTAJ O KVALITETI ZA STATISTIČKO ISTRAŽIVANJE

**Intrastat – robna razmjena između država članica EU-a
za 2022.**

Organizacijska jedinica: Služba statistike robne razmjene s inozemstvom

Priredila: Irena Radić

listopad 2023.

0. Osnovne informacije

- Svrha i predmet istraživanja

Važnost statistike robne razmjene s državama članicama EU-a proizlazi iz važnosti koju ta djelatnost ima u gospodarstvu naše zemlje. Poštujući osnovne metodološke preporuke Statističkog ureda UN-a i Eurostata, Državni zavod za statistiku prikupljene podatke istraživanja Intrastat (robna razmjena s državama članicama EU-a) i Extrastat (robna razmjena s državama nečlanicama EU-a) statistički obrađuje i objavljuje kao jedinstveni podatak robne razmjene Republike Hrvatske s inozemstvom. Ta je statistika instrument primarne važnosti mnogim institucijama koje kreiraju gospodarsku politiku: omogućuje državnim tijelima da pripremaju multilateralne i bilateralne pregovore, poduzećima da istražuju tržište i definiraju svoj položaj na njemu, služi kao osnovni izvor informacija za izradu platne bilance i nacionalnih računa zemlje, za izračun bruto domaćeg proizvoda i za analizu gospodarskog ciklusa te pripada među najvažnija područja statistike. Ona daje informacije o smanjenju odnosno povećanju materijalnih resursa zemlje te o sudjelovanju naše zemlje u međunarodnoj podjeli rada; važan je dio statističke dokumentacijske osnove potrebne za praćenje gospodarskih kretanja zemlje i nužan element za izračunavanje sustava nacionalnih računa zemlje. Izvor podataka za statistiku robne razmjene s državama članicama EU-a jest Intrastatov obrazac kojim izvještajne jedinice izvješćuju o primicima i/ili otpremama na mjesečnoj osnovi, tj. u mjesecu u kojem roba fizički ulazi ili napušta teritorij Republike Hrvatske. Izvještajne jedinice jesu svi poslovni subjekti, obveznici poreza na dodanu vrijednost, čija vrijednost robne razmjene s državama članicama EU-a prelazi prag uključivanja određenoga za izvještajnu godinu. Za 2022. određena je vrijednost praga uključivanja za primitke od 2,6 milijuna kuna, a za otpreme od 1,5 milijuna kuna. Radi potpunog usklađivanja s metodologijom i zakonodavstvom EU-a u podatke o robnoj razmjeni s inozemstvom uključena je vrijednost trgovine ispod praga uključivanja, procijenjena na osnovi podataka o isporukama i stjecanjima dobara u države članice/iz država članica EU-a, dobivenih od Porezne uprave Republike Hrvatske.

- Izvještajno razdoblje

Kalendarska godina

- Pravni akti i drugi sporazumi

Pravna osnova za provođenje istraživanja Intrastat jest europsko zakonodavstvo za statistiku robne razmjene između država članica EU-a, Uredba (EU) 2019/2152 te Provedbena uredba Komisije 2020/1197, Zakon o službenoj statistici (NN, br. 25/20.), Godišnji provedbeni plan statističkih aktivnosti Republike Hrvatske 2022. (NN, br. 42/22.) i Zakon o carinskoj službi (NN, br. 68/13., 30/14., 115/16., 39/19. i 98/19.).

- Sustav klasifikacija

Kombinirana nomenklatura 2022.

Nacionalna klasifikacija djelatnosti 2007.

Geonomenklatura

Standardna međunarodna trgovinska klasifikacija (SMTK, Rev. 4)

Glavne industrijske grupacije prema ekonomskoj namjeni, 2009.

Vrste trgovinskog posla

Vrste prometa

- Statistički pojmovi i definicije

Iskazuju se stvarno postignute vrijednosti u vrijeme kad su poslovi zaključeni (faktorne vrijednosti) i preračunavaju se na temelju isporuke na hrvatskoj granici. Izvozne vrijednosti obračunane su prema paritetu fob. To znači da se faktorna vrijednost umanjuje za troškove prijevoza i druge troškove od hrvatske granice do mjesta isporuke u inozemstvu ako je ugovoreno da se roba isporučuje u inozemstvu. Ako je ugovoreno da se isporuka obavi u Republici Hrvatskoj, faktorna vrijednost

uvećava se za troškove nastale od mjesta isporuke u Republici Hrvatskoj do hrvatske granice. Uvozne vrijednosti obračunane su prema paritetu cif. To znači da se fakturna vrijednost uvećava za troškove prijevoza i druge troškove od mjesta isporuke u inozemstvu do hrvatske granice ako je ugovoreno da se roba isporučuje u inozemstvu. Ako je ugovoreno da se roba isporučuje u Republici Hrvatskoj, fakturna vrijednost umanjuje se za troškove nastale od hrvatske granice do mjesta isporuke u Republici Hrvatskoj. Službeni podaci robne razmjene s inozemstvom iskazuju se u nacionalnoj valuti, eurima i američkim dolarima. Pritom se iznosi u stranim valutama preračunavaju u kune, eure i američke dolare primjenom mjesečnih tečajnih lista određenih za izvještajni mjesec. Primjenjuje se srednji valutni tečaj Hrvatske narodne banke.

- **Statistička jedinica**

Svi poslovni subjekti koji ostvaruju robnu razmjenu s državama članicama EU-a. Obveznik izvješćivanja za Intrastat jest svaki poslovni subjekt, obveznik PDV-a, čija godišnja vrijednost robne razmjene s državama EU-a prelazi prag uključivanja bilo za otpreme bilo za primitke ili za oba trgovinska toka.

- **Statistička populacija**

Poslovni subjekti iz Statističkoga poslovnog registra.

1. Relevantnost

1.1. Korisnici podataka

Glavni korisnici podataka jesu ministarstva i tijela državne uprave, Hrvatska gospodarska komora, financijske institucije (Hrvatska narodna banka, komercijalne banke), ekonomski analitičari, mediji, istraživači i studenti, gospodarstvenici, međunarodne institucije (UNSD i MMF) i interni korisnici Državnog zavoda za statistiku (Sektor makroekonomskih statistika, Sektor prostornih statistika – Služba proizvodnih i strukturnih statistika poljoprivrede te Služba statistike zaštite okoliša, energije i indikatora održivog razvoja).

1.1.1. Potrebe korisnika

Međunarodna trgovina važan je dio svjetske ekonomije i stoga se mora na odgovarajući način statistički pratiti. Statistika robne razmjene s inozemstvom važan je izvor podataka o kretanju robnog izvoza i uvoza roba za mnoge korisnike koji kreiraju gospodarsku politiku: omogućuje državnim tijelima da pripremaju multilateralne i bilateralne pregovore, poduzećima da istražuju tržište i definiraju svoj položaj na njemu te služi kao osnovni izvor informacija za izradu platne bilance i nacionalnih računa zemlje, za izračun bruto domaćeg proizvoda i za analizu gospodarskog ciklusa.

1.1.2. Zadovoljstvo korisnika

U travnju 2015. Državni zavod za statistiku drugi je put proveo Istraživanje o zadovoljstvu korisnika. Cilj istraživanja jest utvrđivanje zadovoljstva korisnika kvalitetom podataka i razinom usluge te utvrđivanje potreba korisnika. Istraživanje se provodilo na uzorku korisnika podataka Državnog zavoda za statistiku kombinacijom internetskoga i telefonskog anketiranja u razdoblju od 13. do 26. travnja 2015. Na anketu su odgovorila ukupno 952 korisnika. Što se tiče korištenja podataka prema području, odgovorilo je 799 korisnika, od kojih se podacima robne razmjene s inozemstvom koristilo njih 22,0%. Gledajući ukupnu kvalitetu podataka (njihovu pravodobnost, dostupnost i usporedivost), korisnici su ocijenili podatke iz područja robne razmjene s inozemstvom prosječnom ocjenom 3,56.

1.2. Potpunost

Informacije su potpune i u skladu s konceptima i definicijama temeljenima na načelima Kodeksa prakse europske statistike, koji je određen Uredbom (EZ) br. 223/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. ožujka 2009. o europskoj statistici.

1.2.1. Stopa potpunosti podataka

Pokazatelj se ne izračunava.

2. Točnost i pouzdanost

2.1. Uzoračka pogreška

Nije raspoloživo.

2.1.1. Pokazatelji uzoračke pogreške

Pokazatelj nije primjenjiv.

2.2. Neuzoračka pogreška

Podaci o PDV-u jedan su od pomoćnih izvora podataka koji se koriste kako bi poboljšali kvalitetu podataka istraživanja Intrastat. Usporedba ukupno oporezivog iznosa primitaka/otprema prijavljenoga u Intrastat i oporezivog iznosa navedenoga u PDV obrascu na razini izvještajne jedinice daje informacije o mogućim pogreškama. S najvažnijim izvještajnim jedinicama s razlikama između Intrastata i PDV-a kontaktira se i, ako je potrebno, podaci se ispravljaju. Pogrešni se podaci korigiraju, na primjer:

- zamjenom procijenjenih prikupljenim podacima
- ispravljanjem netočnih podataka
- brisanjem pogrešno prijavljenih kretanja roba koja se nikad nisu dogodila.

2.2.1. Pogreška obuhvata

Izvještajne jedinice jesu svi poslovni subjekti, obveznici poreza na dodanu vrijednost, čija vrijednost robne razmjene s državama članicama EU-a prelazi prag uključivanja određenoga za izvještajnu godinu. Za 2022. određena je vrijednost praga uključivanja za primitke od 2,6 milijuna kuna, a za otpreme od 1,5 milijuna kuna. Prag uključivanja utvrđuje se na razini koja mora jamčiti zakonsku stopu obuhvata koja je navedena u relevantnim zakonskim odredbama statistike robne razmjene unutar EU-a. Zapravo, to znači da najmanje 97% od ukupne vrijednosti otpreme robe neke zemlje i najmanje 93% od ukupne vrijednosti primitaka robe neke zemlje treba biti prijavljeno u Intrastat. Državama članicama stoga je dopušteno da daju procjene za ne više od 3% od ukupne vrijednosti otpreme robe i/ili 7% od ukupne vrijednosti primitaka roba u druge države članice ili iz njih.

2.2.2. Stopa nadobuhvata

Pokazatelj nije primjenjiv.

2.2.3. Pogreška mjerenja

Izvještajne jedinice često pogrešno klasificiraju robu te količinu i vrijednost robe pri popunjavanju Intrastatova obrasca. Utjecaj te pogreške vrlo je teško izmjeriti, ali se smatra da je glavni razlog za asimetriju u zrcalnoj statistici.

2.2.4. Pogreška neodgovora

Promet je potrebno procijeniti za poduzeća koja su obvezna izvješćivati za Intrastat, ali za koja ne postoji nijedan uključen zapis za određeni tok i izvještajno razdoblje. U načelu, s praznim obrascima postupa se kao da je poduzeće podnijelo izvještaj, ali se promet poduzeća mora procijeniti. U ovoj se fazi procjenjuje statistička vrijednost u kunama na razini poduzeća. Procjena neodgovora provodi se na

razini izvještajno razdoblje/tok robe/OIB/. Rezultat procjene jest statistička vrijednost za dano izvještajno razdoblje/tok robe/OIB. Proces procjene provodi se prema predviđenoj metodologiji, po koracima. Ako prvi korak nije dao rezultata, prelazi se na drugi korak i tako dalje.

- Imputira se uključena (ne procijenjena) vrijednost trgovine s državama članicama za isti izvještajni mjesec prethodne izvještajne godine.
- Imputira se posljednja dostupna dostavljena vrijednost trgovine s državama članicama za tekuću ili prethodnu godinu.
- Imputiraju se podaci o PDV-u za tekući izvještajni mjesec. Podaci o PDV-u množe se s korektivnim faktorom (KF) za PDV, ali osnovna vrijednost je 1.
- Imputiraju se podaci o PDV-u za isti izvještajni mjesec prethodne izvještajne godine, pomnoženi s KF-om.
- Imputiraju se posljednji dostupni podaci o PDV-u za tekuću ili prethodnu godinu, pomnoženi s KF-om.
- Imputiraju se procijenjeni podaci istraživanja Intrastat za isti mjesec prethodne izvještajne godine. Procijenjena vrijednost poduzeća koja su "malo iznad praga" ne smije se uzimati u obzir.
- Imputira se posljednja dostupna procijenjena vrijednost trgovine s državama članicama u tekućoj ili prethodnoj godini.
- Potrebno je imputirati prosječnu vrijednost za izvještajni mjesec na razini područja NKD-a (djelatnost poduzeća), izračunana iz izvornih (ne procijenjenih) podataka istraživanja Intrastat; prosjek se računa dijeljenjem ukupne statističke vrijednosti za dano područje NKD-a i izvještajni mjesec brojem poduzeća tog područja u danom razdoblju.

2.2.5. Stopa neodgovora jedinice

Neutežena stopa neodgovora

%

Područje obuhvata	Vrijednost obuhvata	Napomena	Siječanj	Veljača	Ožujak	Travanj	Svibanj	Lipanj	Srpanj	Kolovoz	Rujan	Listopad	Studeni	Prosinac	Prosječno
Odabrane izvještajne jedinice na temelju određenog praga uključivanja	97% za otpreme i 93% za primitke		0,49	1,62	0,29	0,57	0,59	0,39	0,54	0,89	0,93	0,94	1,08	0,87	0,77

2.2.6. Stopa neodgovora na određenu varijablu

Pokazatelj nije primjenjiv za ovo istraživanje.

2.2.7. Pogreška obrade

Popis pogrešaka sadržava identifikacijska polja zapisa koji nisu valjani (status valjanosti = isključeno ili status valjanosti = uključeno i oznaka ponovnog šifriranja = ponovo šifrirano), popraćenih šiframa i objašnjenjima za pogreške valjanosti. Popis pogrešaka sadržava tok robe, izvještajno razdoblje, OIB, evidencijski broj obrasca, redni broj stavke, šifru pogreške i objašnjenje pogreške. Jedan zapis može imati nekoliko vrsta pogrešaka valjanosti. Stoga se jedan zapis može pojavljivati u nekoliko redaka na popisu pogrešaka.

2.2.8. Stopa imputacije

Pokazatelj nije primjenjiv.

2.2.9. Pogreška izbora modela

Nije raspoloživo

2.3. Revizija podataka

2.3.1. Politika revizije podataka

Korisnici statističkih podataka obavješćuju se o revizijama (privremeni podaci, konačni podaci) na mrežnim stranicama Državnog zavoda za statistiku.

2.3.2. Praksa revizije podataka

Mjesečni podaci ispravljaju se sve dok se ne zaključi konačna obrada tekuće godine (sredinom sljedeće godine). Mjesečni rezultati smatraju se privremenima sve do konačne obrade tekuće godine i objavljivanja konačnih podataka.

2.3.3. Prosječna veličina revizije podataka

Prosječna veličina revizije

Statistika	Područje obuhvata	Vrijednost obuhvata	Napomena	Siječanj	Veljača	Ožujak	Travanj	Svibanj	Lipanj	Srpanj	Kolovoz	Rujan	Listopad	Studeni	Prosinac	Prosječno
				5,99	1,27	3,79	3,50	5,48	0,40	3,46	2,01	0,70	3,02	1,50	5,78	0,91

2.4. Desezoniranje

Nije primjenjivo

3. Pravodobnost i poštivanje rokova objavljivanja

3.1. Pravodobnost

Podaci se objavljuju 40 dana od kraja izvještajnog razdoblja (agregirani podaci) i 70 dana od kraja izvještajnog razdoblja (detaljni podaci).

3.1.1. Pravodobnost prvih rezultata

Pravodobnost prvih rezultata je T + 40 dana.

3.1.2. Pravodobnost konačnih rezultata

Pravodobnost konačnih rezultata je T + 6 mjeseci.

3.2. Poštivanje rokova objavljivanja

Podaci se objavljuju na datum unaprijed najavljen u Kalendaru objavljivanja statističkih podataka te ne postoji raskorak između najavljenoga i stvarnog datuma objave podataka.

3.2.1. Poštivanje rokova objavljivanja – dostava i objavljivanje

Vremenska određenost je 100% (svi podaci objavljuju se u vrijeme najavljeno u Kalendaru objavljivanja statističkih podataka). Rezultati ovog istraživanja objavljeni su točno na datum najavljen u Kalendaru objavljivanja statističkih podataka 2022.

4. Pristupačnost i jasnoća

Podaci se objavljuju u Priopćenjima VT-2022-1-1 i VT-2022-1-2, Statistici u nizu, Statističkim informacijama Republike Hrvatske, Hrvatskoj u brojkama i Bazi podataka robne razmjene s inozemstvom.

4.1. Priopćenja

"Robna razmjena Republike Hrvatske s inozemstvom"

4.2. Mrežna baza podataka

Baza podataka robne razmjene s inozemstvom u PC-Axisu

4.3. Pristup mikropodacima

Državni zavod za statistiku omogućuje znanstvenicima i znanstvenim organizacijama pristup povjerljivim statističkim podacima radi provođenja znanstvenoistraživačkih aktivnosti. Pristup takvim podacima uređen je u skladu s odredbama Pravilnika o uvjetima i načinu korištenja povjerljivih statističkih podataka za znanstvene svrhe (NN, br. 137/13.), poveznica: [Pravilnik o uvjetima i načinu korištenja povjerljivih statističkih podataka za znanstvene svrhe.pdf \(gov.hr\)](#), te u skladu s pravilima i internim procedurama kojima je namjena omogućiti primjenu načela statističke povjerljivosti.

Zahtjev za pristup povjerljivim statističkim podacima za znanstvene svrhe mogu podnijeti:

- istraživački subjekti – pravne osobe upisane u registar znanstvenih organizacija pri nadležnome registarskom tijelu u Republici Hrvatskoj, u skladu s posebnim propisima, ili pravne osobe koje se nalaze na popisu priznatih istraživačkih subjekata Europske komisije (Eurostata) koji provode statističke analize za znanstvene svrhe, u skladu s posebnim propisima EU-a
- samostalni istraživači – znanstvenici upisani u registar znanstvenika pri nadležnome registarskom tijelu u Republici Hrvatskoj, u skladu s posebnim propisima, koji samostalno podnose zahtjev za pristup povjerljivim podacima za znanstvene svrhe.

Zahtjeve za pristup povjerljivim statističkim podacima za znanstvene svrhe razmatra Odbor za statističku povjerljivost Državnog zavoda za statistiku.

4.4. Dokumentacija o metodologiji

Metodološka objašnjenja objavljena su u Priopćenjima VT-2022-1-1 i VT-2022-1-2, Statistici u nizu i Bazi podataka robne razmjene s inozemstvom. Detaljniji opis primijenjene metodologije može se pronaći u izvještajima o kvaliteti objavljenima na mrežnim stranicama Državnog zavoda za statistiku.

5. Usklađenost i usporedivost

5.1. Koeficijent asimetričnosti u zrcalnim statistikama

Pokazatelj za statistiku robne razmjene nije se izračunavao u 2022.

5.2. Vremenska usporedivost

Podaci su usporedivi od 2013.

5.2.1. Duljina usporedivih vremenskih serija

Duljina usporedivih vremenskih serija u prosincu 2022. jest 114 mjeseci ili 9,5 godina.

Područje obuhvata	Vrijednost obuhvata	Napomena	Siječanj	Veljača	Ožujak	Travanj	Svibanj	Lipanj	Srpanj	Kolovoz	Rujan	Listopad	Studeni	Prosinac
			103	104	105	106	107	108	109	110	111	112	113	114

5.2.2. Razlozi za prekid u vremenskoj seriji

Prvi prekid vremenske serije nastao je u 2007., kada je provedena revizija Nacionalne klasifikacije djelatnosti, a drugi je nastao pridruživanjem Republike Hrvatske Europskoj uniji, 1. srpnja 2013., otkad se statistički podaci o robnoj razmjeni Republike Hrvatske s inozemstvom dobivaju iz dva različita izvora: obrasca za statistiku robne razmjene s državama članicama EU-a (Intrastat) i Jedinstvene carinske deklaracije za statistiku robne razmjene s državama nečlanicama EU-a (Extrastat).

5.3. Usklađenost kratkoročnih i godišnjih statistika

Pokazatelj se ne izračunava.

5.4. Usklađenost s podacima nacionalnih računa

Pokazatelj se ne izračunava.

5.5. Usklađenost s podacima iz administrativnih izvora

Pokazatelj se ne izračunava.

6. Trošak i opterećenje

6.1. Trošak

Prikupljanje podataka za istraživanje Intrastat u nadležnosti je Carinske uprave, Službe za Intrastat, dok su proizvodnja i diseminacija podataka u nadležnosti Državnog zavoda za statistiku. U proizvodnji podataka za Intrastat sudjeluju tri-četiri zaposlenika.

6.2. Opterećenje

Srednje velike izvještajne jedinice provode najveći broj sati (11,9) na mjesec popunjavajući obrazac za istraživanje Intrastat. Velike, male i mikro izvještajne jedinice na mjesec provedu 5,5, 2,3 i 2,2 sata popunjavajući Intrastatove obrasce. Velike izvještajne jedinice provode najveći broj sati (12,9) popunjavajući obrazac o uvozu, a slijede srednje velike (11,2 sata) te male (5,6 sati) i mikro izvještajne jedinice (3,1 sat).